

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 444

Tampereen kaupungin lausunto Pirkanmaan hyvinvointialueen asumispalveluihin liittyvistä selvityksistä

TRE:4429/00.01.03/2023

Valmistelija / lisätiedot:
Linnamaa Reija

Valmistelijan yhteystiedot

Hyvinvointijohtaja Tarja Puskala, puh. 050 595 1079, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintoiminnan johtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Tampereen kaupungin päivitetty lausunto Pirkanmaan hyvinvointialueen asumispalveluihin liittyvistä selvityksistä hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, konsernijohtaja

Päätösehdotus

Tampereen kaupungin lausunto Pirkanmaan hyvinvointialueen asumispalveluihin liittyvistä selvityksistä hyväksytään.

Esteellisyys

Kalervo Kummola, Lassi Kaleva, Olga Haapa-aho, Inna Rokosa, Anneli Taina, Sinikka Torkkola ja Pekka Salmi ilmoittivat olevansa esteellisiä asian käsittelyyn. Esteellisyys todettiin hallintolain 28 §:n 5) kohdan perusteella ja he poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ajaksi.

Kokouskäsittely

Varapuheenjohtaja Lauri Lyly toimi puheenjohtajana tämän asian käsittelyn ajan.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden strategijohtaja Reija Linnamaalle ja strategiacontroller Monika Solalle. He olivat läsnä kokouksessa asian käsittelyn ajan ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Asian esittelijä konsernijohtaja Juha Yli-Rajala täydensi kaupungin lausuntoa seuraavasti:

"Toiseksi viimeisen kappaleen loppuun lisätään lause: 'Tampereen kaupunki kiinnittää huomiota, että erityisryhmien asumisen rakentamiseen tulee panostaa yhteistyössä ARAn kanssa.' "

Puheenjohtaja totesi näin muutetun lausunnon olevan päätöksenteon pohjana.

Perustelut

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Pirkanmaan hyvinvointialue laatii osana strategian toimeenpano-ohjelmaansa palveluverkostonselvityksiä. Pirkanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto hyväksyi 14.8.2023 palveluiden verkoston kehittämisen periaatteet. Yleisiä periaatteita ovat asiakaslähtöisyys, saatavuus ja saavutettavuus, väestön palvelutarpeen muutokset, alueelliset osaamiskeskittymät, palvelujen monimuotoisuus, kustannustehokkaat palvelut ja tilat sekä laaja-alainen yhteistyö. Aluehallitus käsittelee Pirkanmaan hyvinvointialueen palveluverkkoselvityksiä ja -suunnitelmia vaiheittain syksyn 2023 aikana. Tampereen kaupunginhallitus antaa lausuntonsa selvityksistä/suunnitelmista käsittelyvaiheittain.

Pirkanmaan hyvinvointialueen aluehallitus käsittelee 18.9.2023 IKI2035-ikäihmisten palvelujen kehittämishuononnuksista, vammaisten asumispalvelujen ja mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalveluihin liittyviä selvityksiä. Asunnottomuustaustaisten asumispalveluiden selvitys on osana mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden selvitystä.

Tampereen kaupungin lausunto Pirkanmaan hyvinvointialueen asumispalveluihin liittyvistä selvityksistä

Tampereen kaupunki toteaa, että selvityksissä esitetään laajasti asumispalveluita koskevia periaatteita, mutta konkreettiset esitykset asumispalvelujen palveluverkon kehittämiseksi vielä puuttuvat ja fyysisten tilojen katselmuksella on kesken.

IKI2035-ikäihmisten kehittämishuononnuksessa esitetään kehittämisen yhtenä kärkeä kotona asumista tukevien palvelujen vahvistamista. Asumista tutussa ympäristössä halutaan tukea mm. kehittämällä kotiin annettavia palveluita ja yhteisöllistä asumista. Tavoiteskenaarioissa kuitenkin esitetään, että säännöllisen kotihoidon asiakkaiden prosentuaalista osuutta halutaan pienentää nykyisestä 21,2 prosentista 14,3 prosenttiin. Lähtökohtaisesti tämä kotona asumisen kehittämisen ja kotihoidon vähentämisen yhtälö näyttää mahdottomana toteuttaa tilanteessa, jossa sekä aiempaa iäkkäämpien että ikäihmisten määrä kasvaa. Yhteisöllisessä, tuetussa ja muissakin asumisen muodoissa juuri kotihoito on yksi asumisen tukimuodoista.

Tampereen kaupunki katsoo, että ikääntyneiden yhteisöllinen asuminen sopisi monille nykyisellään kotipalvelun varassa asuville, koska se loisi turvaa, yhteisöllisyyttä ja virikkeellisuutta. On kuitenkin tärkeää mitoittaa kohteessa toteutettava kotipalvelu vastaamaan asukkaiden hoivan tarvetta. Yhteisöllinen asuminen tulisi asemoida tavanomaisen kotipalvelun ja ympärivuorokautisen asumisen palveluiden väliin omaksi palvelutuotteekseen.

Suunnitelmissa halutaan vahvistaa omaishoitajuutta ja perhehoitoa. Tämä saattaa tarkoittaa omaishoitajien (toinen osapuoli pariskunnasta tai muu omainen) kuormittumista aiempaa enemmän, jolloin Pirkanmaan hyvinvointialueen muiden palveluiden tarve saattaa kasvaa. Perhehoitoa ei ole avattu selvityksissä riittävän tarkasti.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kehitysvammaisten asumispalvelujen osalta palveluverkko on keskittynyt Tampereelle ja lähiympäristöön. Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien asumisen yksiköistäkin lähes puolet sijaitsevat Tampereella. Uusia, Tampereelle sijoituvia asumispalveluiden hankkeita on vireillä kehitysvammaisten puolella yksi (Hatanpää), päihde- ja mielenterveyskuntoutujien osalta kaksi (Hiedanranta ja Mediparkin alue).

Koska Tampere lähialueineen on erittäin merkittävässä roolissa asuispalveluiden osalta, tulee yhteistyötä selkeästi tiivistää Tampereen kaupungin ja Pirkanmaan hyvinvointialueen välillä sekä selkiyttää toimijoiden työnjakoa. Lisäksi on tärkeää, että jo olemassa olevien yksiköiden (kuten esimerkiksi Koukkuniemi) kehittämistarpeet ratkaistaan ennen kuin lähdetään luomaan tai kaavoittamaan uutta. Tärkeää on huolehtia myös siitä, että operatiivisen tason yhteistyölle saadaan luotua kanavat ja tapaamiset, jotta kokonaisuus myös arjen tekemisen ja suunnittelun tasolla voidaan turvata.

Lisäksi Tampereen kaupunki toteaa, että yhteistyö vuokra-asuntojen omistajien ja Pirkanmaan hyvinvointialueen välillä on tärkeää, koska Pirkanmaan hyvinvointialueen järjestämien asumispalveluiden asunnot sijaitsevat joko osana normaalia vuokra-asuntokantaa tai palvelutaloissa. Erityisesti tämä korostuu päihde- ja mielenterveyskuntoutujien ja asunnottomuustaustaisten asumisessa.

Eritysryhmien asumista koskevassa asemakaavoituksessa ja tontinluovutuksessa keskeisenä periaatteena Tampereen kaupungilla on erityisryhmien asuminen osana sukupolvien kortteleita eli palvelukortteleita, joissa asuu monen ikäisiä asukkaita ja joissa on monen kokoisia kotitalouksia ja asuntoja on monenlaisissa hallintamuodoissa. Kyseinen periaate on syytä huomioida myös Pirkanmaan hyvinvointialueen selvityksissä ja tulevaisuuden suunnitelmissa. Tampereen kaupungilla on valmius maankäytön osalta vastata myös Pirkanmaan hyvinvointialueen tarpeisiin, kun palveluverkkosuunnitelmat valmistuvat ja tulevat päätetyiksi.

Asunnottomuuden ehkäisyn ja siihen puuttumisen osalta on tärkeää tarjota myös nuorille, naisille ja sukupuolivähemmistöille suunnattuja asumisratkaisuja. Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien asumispalveluiden tarvetta voitaneen vastaavasti keventää huolehtimalla päihde- ja mielenterveyspalveluiden riittävydestä.

Uusien erityisryhmien asumiskohteiden osalta on tärkeää tietää, paljonko eri erityisryhmien asumispalvelukohteista on ARA-rahoitteisia ja vapaarahoitteisia. Tällä tiedolla varmistetaan se, että tarvetta vastaavia asumispalveluja pystytään tarjoamaan myös niille, jotka eivät pääse pienituloisille ja vähävaraisille suunnattuihin ARA-rahoitteisiin asuntoihin. Pirkanmaan hyvinvointialueen ja Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen eli ARAn tiivis yhteistyö on tärkeä asumispalveluiden asuntojen toteuttamiseksi.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tampereen kaupunki korostaa vaikutusten arviointia sekä asiakkaiden että omaisten kuulemisen tärkeyttä palveluiden suunnittelussa. Nyt laadituissa selvityksissä ei ole esitetty muutosten mahdollisia negatiivisia vaikutuksia ja keinoja niiden ehkäisemiseksi ja minimoimiseksi. Myös vaikutukset sukupuolivähemmistöihin on jäänyt huomioimatta. Selvityksessä tuodaan vahvasti esiin digitaalisten palvelujen mahdollisuudet ja niiden hyödyntäminen asumispalveluissa täysimääräisesti. Tätä olisi syytä avata konkreettisemmin.

Tiedoksi

Kirjaamo/Pirkanmaan hyvinvointialue, Arto Ranta/Pirkanmaan hyvinvointialue, Tarja Puskala, Monika Sola

Liitteet

1 Tampereen kaupungin yhteenveto ja huomiot, Pirhan palveluverkko, asumispalvelut

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja yleisesti nähtäville 7.11.2023 www.tampere.fi

Päätös on annettu tiedoksi sähköpostilla 7.11.2023.

Tampere
07.11.2023

Elina Nikkilä
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§444

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)